

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декаан економічного факультету
Діброва А.Д.
“ 15 ” 06 2021 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри організації
підприємництва та біржової діяльності

Протокол № 20 від “01” червня 2021 р.
Завідувач кафедри
Ільчук М.М.

“РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОПП «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»
Яворська В.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ

спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Факультет економічний

Розробник: доцент, к.е.н., доцент Коновал І.А.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2021 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

_____ Діброва А.Д.

“ _____ ” _____ 2021 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри організації
підприємництва та біржової діяльності

Протокол № 20 від “01” червня 2021 р.

Завідувач кафедри

_____ Ільчук М.М.

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОПП «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»

_____ Яворська В.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ

спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Факультет економічний

Розробник: доцент, к.е.н., доцент Коновал І.А.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2021 р.

1.Опис навчальної дисципліни
Планування бізнесу

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</i>	
Освітня програма	<i>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	+	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	4	4
Семестр	7	7-8
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>12 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>12 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>0 год.</i>	<i>0 год.</i>
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	<i>126 год.</i>
Індивідуальні завдання	<i>0 год.</i>	<i>0 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>4 год.</i>	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета – формування системи теоретичних знань з планування та набуття практичних навиків з розроблення перспективних і поточних планів діяльності суб'єктів господарювання.

Завдання – вивчення теоретичних засад з планування та набуття практичних навичок із розроблення перспективних, поточних та оперативних планів діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтування оптимальних варіантів розвитку суб'єктів господарювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- форми, методи та процеси планування і контролю в суб'єктах господарювання;
- систему планів суб'єктів господарювання;
- склад показників планування і контролю та методику їх розрахунку;
- структуру та технології розроблення перспективних, річних та оперативних планів суб'єктів господарювання;
- методику оптимізації виробничої програми суб'єктів господарювання та контролю за її виконанням;
- методику планування ефективного використання виробничого потенціалу суб'єктів господарювання.

вміти:

- проводити окремі техніко-економічні розрахунки щодо ефективного використання ресурсів та виробництва продукції суб'єктів господарювання;
- розробляти перспективні, поточні та оперативні плани діяльності суб'єктів господарювання;
- обґрунтовувати оптимальні варіанти розвитку суб'єктів господарювання;
- використовувати сучасний інструментарій з планування діяльності суб'єктів господарювання;
- розробляти заходи удосконалення планування і контролю на фірмі з метою прийняття більш обґрунтованих рішень для досягнення високої прибутковості виробництва в умовах ринкових відносин.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного і скороченого терміну денної і заочної форми навчання

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРОГРАМИ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Тема 1. Теоретичні засади планування бізнесу суб'єкта господарювання

Планування як наука. Необхідність планування бізнесу суб'єктів господарювання. Планування як функція управління суб'єктом господарювання. Планувальна функція як реагування на динамічні зміни зовнішнього середовища. Зміст планування у процесуальному аспекті.

Процес планування і вибір рішень, філософські концепції планування. Предмет і об'єкт планування і контролю. Особливості планування і контролю в сільському господарстві. Прогнозування в системі планування.

Основні принципи планування бізнесу суб'єктів господарювання. Методи планування і контролю діяльності суб'єктів господарювання. Поняття та зміст методології планування. Механізм планування.

Організація планової роботи на фірмі. Організаційні структури планування бізнесу суб'єктів господарювання. Етика планування. Особисті якості плановика. Оцінка та управління якістю планів.

Тема 2. Система планів суб'єктів господарювання

Формування системи планування бізнесу суб'єктів господарювання. Основні етапи процесу планування.

Функції планування. Класифікація планів за ознаками. Система показників планів. Основні підсистеми планування. Складові частини планів.

Стратегічне планування розвитку суб'єктів господарювання. Інформаційна база стратегічного планування. Переваги і недоліки стратегічного планування. Логіка стратегічного планування.

Тактичне планування економічного і соціального розвитку суб'єктів господарювання та його місце в плановій системі фірми. Відмінності тактичного планування від інших видів планів. Характеристика етапів тактичного планування. Зміст та структура поточного плану суб'єкта господарювання. Трудові нормативи їх види і призначення. Матеріальні нормативи їх види і призначення. Методи розроблення планових норм і нормативів. Оперативне планування бізнесу.

Тема 3. Планування виробництва та реалізації продукції

Маркетингові дослідження, їх зміст, цілі та види. Суть, зміст, цілі та послідовність розроблення маркетингової програми.

Аналіз потреб споживачів та аналіз конкурентів у процесі маркетингового дослідження. Маркетингова політика суб'єкта господарювання. Формування плану збуту з врахуванням досліджень ринку, життєвого циклу

продукції і детермінантів розвитку. Планування структури збуту та встановлення норм збуту.

Планування асортименту, якості, каналів і строків реалізації продукції. Планування заходів стимулювання збуту. Співвідношення між корпоративною, конкурентною та маркетинговою стратегіями та їхня роль у досягненні цілей підприємства. Прогнозування обсягів продажу.

Виробнича програма суб'єкта господарювання, її зміст, календарний розподіл та оптимізація. Основні завдання виробничої програми. Особливості формування виробничої програми в сільськогосподарських підприємствах. Методи формування виробничої програми суб'єкта господарювання. Послідовність раціональної розробки виробничої програми. Характеристика системи вимірників обсягів виробництва продукції. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному виразі. Планування виробничої потужності підприємства та оптимізація виробничої програми.

Тема 4. План з персоналу та оплати праці.

Зміст і порядок планування персоналу та оплати праці. Інформаційні дані для планування кількості працівників, кадрового забезпечення і продуктивності праці. Планування чисельності персоналу. Планування кадрового забезпечення. Принципи оплати праці передбачені законодавством України. Методичні підходи до визначення системи оплати праці. Планування фонду оплати праці.

Планування матеріального стимулювання праці в підприємстві. Вплив різних форм матеріального стимулювання праці на продуктивність праці та результати виробничої діяльності. Планування розвитку соціально-трудова відносин.

Тема 5. Матеріально-технічне забезпечення виробництва

Зміст, завдання та послідовність розроблення плану матеріально-технічного забезпечення. Планування потреби в матеріальних ресурсах. Баланси матеріальних ресурсів та їх види. Порядок складання балансів матеріальних ресурсів. Запаси і регулювання їх розмірів. Особливості визначення потреби у матеріальних ресурсах в різних типах виробництва.

Тема 6. Планування діяльності підрозділів виробничої інфраструктури.

Особливості функціонування та планування підрозділів виробничої інфраструктури. Планування забезпечення суб'єктам господарювання технологічним обладнанням. Планування діяльності ремонтного виробництва. Планування енергозабезпечення суб'єкта господарювання. Планування транспортного обслуговування виробництва.

Змістовий модуль 2. ПЛАНУВАННЯ ВИТРАТ, ФІНАНСІВ І РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 7. Планування витрат

Собівартість продукції та принципи її формування. Мета, завдання та характеристика процесу планування собівартості продукції. Класифікація

витрат та групування їх за економічними елементами. Номенклатура і склад економічних елементів. Планування витрат виробничої собівартості. Планування зниження витрат за техніко-економічними факторами.

Планування зведеного кошторису витрат на виробництво. Планування витрат структурних підрозділів методом бюджетування.

Калькулювання собівартості окремих видів продукції.

Тема 8. Особливості планування витрат суб'єктів господарювання різних галузей

Планування собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств. Планування витрат у торгівельній діяльності. Планування собівартості будівельно-монтажних робіт. Планування собівартості перевезень (робіт, послуг) транспортних підприємств.

Тема 9. Фінансове планування на фірмі

Сучасні підходи до формування фінансової політики суб'єкта господарювання. Зміст та завдання фінансового плану, його складові та зв'язок з іншими розділами плану суб'єкта господарювання. Оперативне фінансове планування. Касовий план.

Методичні основи розробки фінансового плану. Планування потреби у фінансових ресурсах. Планування фінансових результатів суб'єкта господарювання. Визначення точки беззбитковості. Баланс доходів і видатків (бюджет суб'єкта господарювання). Планування фінансових показників.

Планування розподілу прибутку і потреби у зовнішньому фінансуванні. Планування заходів щодо запобігання банкрутства.

Тема 10. Планування оновлення продукції

Формування планів оновлення продукції, їх склад, завдання і контроль за їх виконанням. Дослідження ринку перед розробленням та впровадженням нової (оновленої) продукції. Склад і завдання формування плану оновлення продукції. Планові розрахунки ефективності оновлення продукції. Планування витрат на підготовку й освоєння виробництва нової продукції.

Тема 11. Організаційно-технічний розвиток

Технічний та організаційний розвиток як складова інноваційних процесів і спосіб досягнення стратегічних цілей суб'єкта господарювання. Планування технічного та організаційного розвитку суб'єкта господарювання. Оцінювання результатів реалізації плану організаційно-технічного розвитку суб'єкта господарювання. Планування підвищення ефективності виробництва.

Тема 12. Бізнес-планування

Сутність бізнес-планування та призначення бізнес-плану. Суть, функції та види бізнес-плану. Загальна методологія розробки бізнес-плану. Стадії розробки бізнес-плану. Зміст основних розділів бізнес-плану: резюме; характеристика продукції, ринків збуту, маркетинг; виробничий план; організаційний план; фінансовий план; аналіз можливих ризиків та їх страхування. Досвід і проблеми бізнес-планування в Україні.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма 4 курс, 2 ст							Заочна форма					
	тиж.	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРОГРАМИ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ													
Тема 1. Теоретичні засади планування бізнесу суб'єкта господарювання	1	9	2	2	-	-	5	9	1	-	-	-	8
Тема 2. Система планів суб'єктів господарювання	2,3,4	13	6	2	-	-	5	13	1	1	-	-	11
Тема 3. Планування виробництва та реалізації продукції	5	11	2	4	-	-	5	11	1	1	-	-	9
Тема 4. План з персоналу та оплати праці.	6	9	2	2	-	-	5	9	1	1	-	-	7
Тема 5. Матеріально-технічне забезпечення виробництва	7	9	2	2			5	9	1	1	-	-	7
Тема 6. Планування діяльності підрозділів виробничої інфраструктури	8	9	2	2			5	9	1	1	-	-	7
Разом за змістовим модулем 1	x	60	16	14	-	-	30	60	6	5	-	-	49
Змістовий модуль 2. ПЛАНУВАННЯ ВИТРАТ, ФІНАНСІВ І РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА													
Тема 7. Планування витрат	9	11	2	4	-	-	5	11	1	1	-	-	9
Тема 8. Особливості планування витрат суб'єктів господарювання різних галузей	10	9	2	2	-	-	5	9	1	2	-	-	6
Тема 9. Фінансове планування на фірмі	11	11	2	4	-	-	5	11	2	2	-	-	7
Тема 10. Планування оновлення продукції	12	9	2	2			5	9	-	-	-	-	9
Тема 11. Організаційно-технічний розвиток	13	9	2	2			5	9	-	-	-	-	9
Тема 12. Бізнес-планування	14,15	11	4	2			5	11	2	2	-	-	7
Разом за змістовим модулем 2	x	60	14	16	-	-	30	60	7	7	-	-	47
Усього годин	x	120	30	30	-	-	60	120	12	12	-	-	96
Курсова робота	x	30	-	-	-	30	-	30	-	-	-	30	-
Усього годин	x	150	30	30	-	30	60	150	12	12	-	30	100

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРОГРАМИ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ</i>		
1	Планування виробництва та реалізації продукції.	8
2	План з персоналу та оплати праці.	2
3	Матеріально-технічне забезпечення виробництва	2
4	Планування діяльності підрозділів виробничої інфраструктури	2
5	Планування витрат.	4
6	Фінансове планування на фірмі.	4
<i>Змістовий модуль 2. ПЛАНУВАННЯ ВИТРАТ, ФІНАНСІВ І РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА</i>		
7	Планування оновлення продукції	2
8	Організаційно-технічний розвиток	2
9	Розрахунок окремих розділів бізнес-плану	4

5. Теми самостійних розрахункових робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Змістовий модуль 1. НАУКОВІ ОСНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ</i>		
1	Обґрунтування планових рішень при розробленні виробничої програми суб'єктів господарювання	10
<i>Змістовий модуль 2. ПЛАНУВАННЯ ВИТРАТ, ФІНАНСІВ І РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА</i>		
2	Розрахунок собівартості та фінансових результатів при реалізації продукції	10

6. Індивідуальна робота

Курсову роботу рекомендується виконувати за такими темами:

1. Планування виробництва продукції рослинництва в аграрному підприємстві.
2. Планування та організаційно-економічне обґрунтування вдосконалення виробництва та використання кормів.
3. Планування розвитку зерновиробництва.
4. Планування розвитку буряківництва.
5. Планування розвитку льонарства.
6. Планування розвитку картоплярства.
7. Планування розвитку овочівництва.
8. Планування розвитку садівництва.
9. Планування розвитку виноградарства.
10. Організаційно-економічне обґрунтування запровадження нових організаційних форм на підприємстві.
11. Організаційно-економічне обґрунтування запровадження сучасних прогресивних технологій в підприємстві.
12. Планування організаційно-технічного розвитку підприємства.
13. Планування розвитку скотарства.
14. Планування розвитку свинарства.
15. Планування розвитку птахівництва.
16. Планування розвитку вівчарства.
17. Планування та організаційно-економічне обґрунтування вдосконалення роботи машинно-тракторного парку.
18. Планування та організаційно-економічне обґрунтування вдосконалення роботи вантажного автотранспорту.
19. Планування діяльності торговельного підприємства.
20. Планування діяльності підприємства з переробки сільськогосподарської продукції (борошномельного підприємства, молоко- і масло заводу, м'ясокомбінату тощо).
21. Бізнес-планування створення малого підприємства на селі.
22. Бізнес-планування інвестиційного проєкту введення в дію нової лінії з виробництва продукції.
23. Бізнес-планування диверсифікації виробництва.

Курсовий проєкт включає наступні розділи: вступ, загальна характеристика підприємства, сучасний стан організації галузі, що проєктується, проєкт розвитку підприємства чи галузі, висновки та пропозиції.

Курсові проєкти виконуються індивідуально на матеріалах конкретних аграрних підприємств, відомості про які студенти збирають у період проходження виробничої практики.

7.Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Контрольні питання

1. Сутність планування, предмет і об'єкт планування та його принципи.
2. Методи планування діяльності підприємств.
3. Система планування та види планів на підприємстві
4. Організація планової роботи на підприємстві. Організаційні структури планування на підприємстві.
5. Сутність і процес стратегічного планування діяльності підприємства.
6. Прогнозування в системі планування
7. Норми і нормативи, їх види та призначення.
8. Сутність, функції та види бізнес-планів підприємства
9. Суть, завдання, зміст і показники поточних (річних) планів
10. Поточні плани внутрішньогосподарських підрозділів підприємства.
11. Послідовність розробки поточних планів підприємств.
12. Оперативне планування діяльності суб'єкта господарювання.
13. Суть, зміст, цілі та послідовність розроблення маркетингової програми суб'єкта господарювання.
14. Планування виробничої програми з рослинництва.
15. Планування виробничої програми з тваринництва.
16. План матеріально-технічного забезпечення на підприємстві.
17. Особливості функціонування та планування підрозділів виробничої інфраструктури.
18. Обґрунтування виробничої програми промислових виробництв; планування асортименту продукції.
19. Планування виробничої програми з обслуговуючих виробництв
20. Планування діяльності транспортного обслуговування виробництва на підприємстві.
21. Планування діяльності торговельного підприємства.
22. Планування собівартості робіт (послуг) допоміжних виробництв
23. План з персоналу. Планування чисельності персоналу.
24. План з персоналу. Розрахунок річного фонду оплати праці.
25. Зміст (складові) плану соціального розвитку колективу.
26. Планування витрат на виробництво продукції (виконання робіт, послуг). Номенклатура і склад статей витрат у сільськогосподарських підприємствах.
27. Планування витрат на використання машин і обладнання.
28. Послідовність планування собівартості продукції (робіт, послуг) в сільськогосподарських підприємствах.
29. Планування собівартості продукції рослинництва. Калькулювання собівартості окремих видів продукції.
30. Планування собівартості продукції тваринництва. Калькулювання собівартості окремих видів продукції.
31. Планування собівартості продукції підсобних (промислових) виробництв. Калькулювання собівартості окремих видів продукції.

32. Сутність фінансового планування та складові фінансового плану суб'єкта господарювання.
33. Планування фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання.
34. Планування розподілу прибутку і потреби у зовнішньому фінансуванні суб'єкта господарювання.
35. Планування та контроль руху грошових потоків суб'єкта господарювання.
36. Планування технічного та організаційного розвитку суб'єкта господарювання.
37. Порядок формування програми освоєння нових видів продукції.
38. Планування підвищення ефективності виробництва. Показники ефективності організаційно-технічних заходів.
39. Сутність бізнес-планування та призначення бізнес-плану.
40. Загальна методологія розробки бізнес-плану.
41. Стадії розробки бізнес-плану.
42. Структура бізнес-плану підприємства.
43. Зміст основних розділів бізнес-плану та порядок їх розроблення.

Зразок екзаменаційного білета

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ОС «Бакалавр» спеціальність «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності 2021-2022 н.р.	Екзаменаційний білет №_1_ з дисципліни «Планування бізнесу»	Затверджую Зав. кафедри _____ Ільчук М.М. ____ . ____ .2021 р.
---	--	--	---

Екзаменаційні запитання(20 балів)

1. Методи планування діяльності суб'єктів господарювання.
2. Планування діяльності транспортного обслуговування виробництва.
 (Повне розкриття кожного теоретичного питання оцінюється в 10 балів).

Тестові завдання (10 балів)

Питання 1. Вкажіть основні принципи планування :

1	Єдності, безперервності, гнучкості, точності, участі, пріоритетності
2	Єдності, безперервності, концентрації, модульності, пріоритетності
3	Системності, аналогії, модульності, гнучкості, точності, пріоритетності
4	Узгодженості, пропорційності, ритмічності, потоковості, гнучкості

Питання 2. Вкажіть види планів за ознакою об'єкта планування:

1	Маркетингові, виробничі, інвестиційні, економічні, фінансові, соціальні
2	Народногосподарські, галузеві, територіальні, підприємства, внутрішньогосподарські
3	Перспективні, поточні, оперативні
4	Стратегічні, тактичні, оперативно-виробничі

Питання 3. Вкажіть види планів за ознакою обов'язковості виконання планових завдань:

1	Маркетингові, виробничі, інвестиційні, економічні, фінансові, соціальні
2	Народногосподарські, галузеві, територіальні, підприємства, внутрішньогосподарські
3	Перспективні, поточні, оперативні
4	Директивні, індикативні

Питання 4. Яка із вказаних статей витрат НЕ відноситься до складу статей калькулювання собівартості продукції допоміжних виробництв:

1	сировина і матеріали;
2	витрати на оплату праці;
3	корми;
4	роботи і послуги;
5	засоби захисту рослин і тварин тварин;
6	витрати на ремонт необоротних активів.

Питання 5. Прибуток, який залишається на підприємстві після сплати всіх податків і обов'язкових платежів до бюджету і позабюджетних державних фондів, називається:

1	прибуток від фінансової діяльності ;
2	операційний прибуток;
3	чистий прибуток .
4	валовий прибуток;

Питання 6. Вкажіть цілі розробки бізнес-плану:

1	для залучення зовнішнього капіталу
2	для аналізу фінансового стану підприємства
3	для управління майбутнім бізнесом
4	для попереднього визначення перешкод та запобігання проблем
5	для перевірки реалістичності підприємницької ідеї ще до її реалізації;

Питання 7. Як називається розділ бізнес-плану, в якому висвітлюється питання фінансового забезпечення бізнесу?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь двома словом)

Питання 8. Показник чистої теперішньої вартості (NPV) відображає:

1	відношення суми дисконтованих вигод до суми дисконтованих витрат
2	різницю між дисконтованими сумами грошових надходжень і витрат, які виникають при реалізації проекту
3	норму дисконту, за якою проект вважається економічно доцільним
4	міру зростання цінності підприємства в розрахунку на одну грошову одиницю

Питання 9. Визначити площу кормових угідь, яка необхідна для виробництва молока (жирністю 3,6%), що використовується на переробку за умов:

- плановий обсяг виробництва масла (жирністю 72%) – 1000 т;
- плановий обсяг виробництва вершків (жирністю 25%) – 4000 т;
- норматив витрат кормів на виробництво 1ц молока – 1,2 ц кор. од.;
- вихід кормів (з необхідною структурою) з 1га кормових угідь – 50ц кор. од.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним числом площу кормових угідь, га)

Питання 10. Визначити собівартість 1 ц молока (грн) та величину валового прибутку (тис. грн), яку одержить підприємство від реалізації продукції за умов:

- поголів'я корів - 500 гол.
- річний надій на корову - 8000 кг;
- вихід телят на 100 корів - 90 гол
- всього витрат - 20000 тис. грн.,
- в т. ч. на збирання і транспортування гною - 1000 тис. грн;
- рівень товарності молока - 90%;
- ціна 1 т молока - 8000 грн

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь двома числами:

- 1) собівартість 1 ц молока (грн);*
- 2) валовий прибуток, тис. грн.)*

Викладач, доцент

Коновал І.А.

8. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

Процес навчання з дисципліни заснований на використанні традиційних та сучасних технологій. Зокрема, лекції проводяться в основному словесними методами (з використанням інформаційних технологій, методів проблемного навчання і візуалізації), практичні заняття (за допомогою розгляду ділових ситуацій, майстер-класів, практикумів), самостійна робота і мають за мету – набуття студентами практичних навичок з обґрунтування організаційних заходів із забезпечення зростання продуктивності праці шляхом удосконалення її організації, високої якості виробленої продукції та її конкурентоспроможності.

9. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамен та заліки в НУБіП України» від 27.12.2019 р. поточний контроль знань та умінь студентів проводиться у формі тестів та шляхом виконання практичних і самостійних завдань за варіантами. Підсумковий контроль знань та умінь студентів проводиться у формі складання екзамену.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи R _{нр}	Рейтинг з додаткової роботи R _{др}	Рейтинг штрафний R _{штр}	Підсумкова атестація (екзамен чи залік)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2					
0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

11. Методичне та матеріально-технічне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Планування бізнесу» в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, викладачами кафедри підготовлені:

1. Коновал І.А. Електронний навчальний курс «Планування і контроль на підприємстві» в модульному динамічному об'єктноорієнтованому середовищі (MOODLE). URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2424>
2. Ільчук М.М., Коновал І.А. Організація та планування сільськогосподарського виробництва. Навч. посібник. Київ :ЗАТ «Нічлава», 2013. 55 с.
3. Ільчук М.М., Коновал І.А., Дмитрук М.І. Планування бізнесу. Методичні вказівки до вивчення дисципліни, виконання практичних і самостійних завдань, дистанційного навчання для підготовки фахівців ОС «Бакалавр» спеціальностей спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання. Київ: НУБіП України, 2019. 28 с.
4. Ільчук М.М., Коновал І.А., Дмитрук М.І. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Планування бізнесу» для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання. Київ: НУБіП України, 2019. 68 с.

12. Рекомендована література

основна

1. Бурик А.Ф. Планування діяльності підприємства :навч. посібник. Київ :Центр навчальної літератури, 2017. 260с.
2. Данилюк М. О. Планування і контроль на підприємстві : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2015. 328 с.
3. Ільчук М.М., Коновал І.А. Бізнес-планування підприємницької діяльності в АПК: Навч. посібник. Київ :ЗАТ «Нічлава», 2013. 308 с.
4. Кукоба В. П. Організаційне проектування підприємства : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2014. 420 с.
5. Планування діяльності підприємств: навчальний посібник. [видання друге, доповнене і перероблене] / Н.П. Резнік, О.О. Непочатенко, Л.В. Транченко, О.М. Транченко, Р.І. Лопатюк. Київ : КиМУ, 2014. 448 с.
6. Сливоцький А. Дж., Моррісон Д.Дж., Зона прибутку. Стратегічна бізнес-модель як запорука завтрашніх прибутків. [пер. з англ. Р. Скакун]. Львів: Вид-во Укр. католиц. ун-ту, 2016. 431 с.
7. Тарасюк Г.М, Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства. Київ : «Каравела», 2015. 368 с.

допоміжна

8. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Ромащенко О.С. Планування діяльності підприємства: навчальний посібник. Київ : Державний університет телекомунікацій, 2020. 135с. URL: <http://www.dut.edu.ua/ua/lib/1/category/96/view/2154>
9. Данилюк Т. І. Організаційне проектування підприємства : конспект лекцій. Вид. 2-ге (відредаг. і доповн.). Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2017. – 84 с.
10. Должанський І.З., Загорна Т.О. Бізнес-план:технологія розробки. Навчальний посібник, 2-е вид. Київ :Центр учбової літератури. 2009. 384 с.
11. Дробот В.І., Мартянов В.П., Соловйов М.Ф., Токар А.В. Бізнес-план розвитку сільськогосподарського підприємства: Навчальний посібник. Київ : Мета, 2003. 336 с.
12. Ільчук М.М. Л.Я. Зрібняк Л.Я. Організація і планування сільськогосподарського виробництва: Підручник. Вінниця: Нова книга, 2009. 456 с.
13. Ільчук М.М., Коновал І.А., Ус С.І. Методичні підходи до оцінки ефективності підприємницької діяльності аграрної сфери. *Економіка АПК*. 2017. № 5. С. 51.
14. Ільчук М.М., Ус С.І., Дмитрук М.І., Ільчук О.М. Теоретичні засади розвитку підприємництва. *Економіка АПК*. 2020. № 3. С. 100-110.
15. Ільчук М.М., Коновал І.А. Ефективність інвестиційного проекту створення та функціонування високотехнологічного сільськогосподарського підприємства *Економіка АПК*. 2015. № 5. С. 55.
16. Ільчук М.М., Волощук В.М., Коновал І.А. Бізнес-план інвестиційно-інноваційного проекту будівництва і експлуатації свиногокомплексу потужністю 24000 голів. Київ:ЗАТ «Нічлава», 2011. 66 с.

17. Ковальська Л. Л., Павлюк Л. В., Савош Л. В. Проектний аналіз. : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Луцьк : РВВ Луц. НТУ, 2015. 261 с.
- 18.Македон В.В. Бізнес-планування :Навч.посібник. Київ :Центр учбової літератури, 2009. 236 с.
19. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств/ Затверджено наказом Міністерства економіки України від 6 вересня 2006 р. N 290.
20. Нелеп В.М. Планування на аграрному підприємстві: Підручник. Київ : КНЕУ, 2004. 550 с.
- 21.Організація і планування сільськогосподарського виробництва. Навчальний посібник/ За ред. Л.Я. Зрібняка, М.М. Ільчука. Київ : ЗАТ "Нічлава", 2012. 304 с.
22. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – Київ : ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188 с.
23. Спреклі Ф. Посібник з планування соціального підприємництва.2011. URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/posibnik_z_planuvannya_soc_ialnogo_pidpriemstva.pdf
- 24.Технологічні карти та витрати на вирощування сільськогосподарських культур / За ред. П.Т. Саблука, Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнева. Київ: ННЦ ІАЕ, 2005. 402 с.
25. Швайка Л.А. Планування діяльності підприємства. Київ : Ліра-К, 2014. 268 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Верховна Рада України. URL:www.rada.gov.ua
3. Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
4. Міністерство фінансів. URL:www.minfin.gov.ua
5. Державна податкова служба України. URL:www.tax.gov.ua
6. Державна служба статистики України. URL:www.ukrstat.gov.ua
7. Національний інститут стратегічних досліджень. URL:www.niss.gov.ua
8. Центр перспективних соціальних досліджень. URL:www.cpsr.org.ua
9. Антимонопольний комітет України. URL:www.amc.gov.ua
10. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL:<https://www.nssmc.gov.ua>
11. Аграрна біржа. URL:<https://agrex.gov.ua>